

Vervă crescătoare și amuzament – dar nici o excentricitate; nici un exces de invenție, vreau să zic. Gaguri în suită – însă fără voluptatea, mai mult sau mai puțin riscată, a „infidelității”. Joc sprintar de ambiguități – în duhul, recognoscibil, al vodevilistului francez. Imbrogllo, un pic năuc, un pic trăsniț, răsturnări de situații, poante de efect, care nu bruschează și nu trădează exigențele, turnura genului.

Și, totuși, marca ingeniosului umorist se regăsește, și încă distinct, în reprezentarea bărlădeană. Mizând cum se cuvine pe echivocuri, fără nici cea mai mică tentă de vulgaritate, Bogdan Ulmu pune, pe alocuri, ritmurile să facă o tumbă în câte un contratimp, răstoarnă, ici și colo, sensul flagrant în contrasens, cochetând inspirat cu absurdul. Un absurd de grotesc reflex ionescian.

Și-a alcătuit o echipă care a răspuns prompt și cu destulă aplicație alertelor mișcări de baghetă, într-un cadru scenografic (imaginat tot de regizor) numai bun ca să susțină ritmica, de la allegro până la accelerando (ilustrația muzicală este semnată de ieșeanul Gh. Șfaițer). Depășind inhibiția unui prim sfert de oră, când tonul ceva mai scăzut risca să imprime o notă de artificiozitate, septetul – sau, mă rog, octetul – actoricesc și-a dat drumul, cum se spune, punând mult suflăt în „joaca” asta mai pretențioasă decât s-ar crede: Lily Popa-Alexiu, cu scrierile vii ale unui temperament dramatic profund (intuiesc în ea o excelentă actriță de dramă), Constantin Petrican, economicos dar substanțial, cu instinctul lui scenic de meșter de precizie, Marcel Anghel, relevând o robustă, hazoasă disponibilitate (dar care ar mai suporta unele modulații) pentru comicul enorm, Virgil Leahu, a cărui gestică aproape grațioasă sugerează, paradoxal, o marionetă pândită de dezarticulare, Tudor Smoleanu, siluetând impetuos, cu multă poftă de joc, un boblete capabil de parșive șiretenii, Eudoxia Volbea, a cărei rostire inteligentă necesită mai multă energie și culoare, Florin Predună, a cărui (primă) apariție are și măsură și justețe, fiind benefic scutită de narcisism păgubitor. Tânăra Petronela Dimofte și Cornelii Șoltuz, regizorul tehnic, se achită curat de rolurile lor, ce-i drept, mai mitite.

În sumă, un spectacol în care, fără a purcede la... vânătoare de efecte, Bogdan Ulmu a nimerit, cred, exact resortul fin ce declanșează mecanismul unei comerții de al cărei succes de public nu mă îndoiesc. ■

UN „REMAKE”

Sunt, iată, douăzeci de ani de când, la Naționalul din Iași, s-a jucat dramatizarea lui Constantin Paiu după povestea lui Ion Creangă „Dănilă Prepeleac”. Nu mai eram, din păcate, la vârsta copilăriei, așa că nu m-am dus s-o văd, cu toate că (și) pe vremea aceea se întâmpla rar ca o premieră să-mi scape. Mi-am cumpărat, în schimb, discul imprimat la Electrecord. L-am ascultat cu plăcere, distribuția de atunci – și aceea de la Radio, și aceea de pe scenă – incluzând interpreți care, dacă ar fi ajuns la vreun teatru din Capitală, și-ar fi câștigat, nu mă îndoiesc, o rapidă celebritate. Ștefan Dănciulescu, ce actor! Sau George Macovei... Era de-ajuns să pășească în lumina rampei și să caște, a mirare, ochii lui rotunzi, albaștri, că sala se și zguduia de râs. Și alții, și alții, care poate vor figura vreodată în mai știu eu ce Lexicon...

E o dramatizare cu adevărat izbutită textul gospodărit de Constantin Paiu, dacă e să ne gândim fie și numai la dificultatea adaptării pentru scenă a poveștilor, de un secret rafinament, ale lui Ion Creangă. Trebuie păstrată cumpăna între rostirea frustă, șugubeață a humuleșteanului și subtilitățile, nu lipsite de capcane, ale unor tâlcuri emise cu șartul acela nepereche. Moldovean hătru și priceput, adaptatorul a găsit, cu un instinct sigur, dreapta măsură. Povestea, curgând pe un limpede făgaș, împletește cum se cuvine finețea și robustețea, hazul copios și împunsătura de maliție.

Regizorul, nu altul decât George Macovei, s-a angajat în acest „remake” cu mult elan și voieșie. Fără complicații inutile, fără artificii sau alte sofisticări, a realizat un spectacol curat, agreabil, destul de bine ritmat (nu i-ar strica, totuși, pe alocuri, câte o iuțire), cu o jucăușă spontaneitate ce câștigă numaidecât adeziunea micilor spectatori.

Și erau, slavă Domnului, destui! Adică, ce zic eu destui... Sala era plină ochi. Mărturisesc, m-am cam temut de șușoteli, de frășuială și alte manifestări ale preaplinului de energie. Da' de unde! Reacția, încă de la primele secvențe, a fost îmbucurătoare. Liniște în timpul schimbului de replici, râsete la câte o năzdrăvănie ori un giumbușluc, bățai sacadate din palme la sfârșitul, inundat de muzică, al fiecărei scene. Zgâmborii urmăreau atent ce se întâmplă, dar se și înveseleau văzând la ce șir de pocinoage poate duce nevinovăția lui Dănilă, care se poartă ca un haplea, ca un

tântălău, pentru că, dintr-o dată, lepădându-se de candori, să se preschimbă într-un mintos mai iscusit în șiretenii decât – cruciuliță de aur! – decât michiduță.

Actorii au jucat cu acel aplomb ce presupune un amestec de naturalețe și de disimulată complicitate cu puștimea. Tânărul Paul Sabolevski e mai simpatic în Dănilă-cel-isteț decât în ipostaza ingenuă a personajului, unde încă mai are de plasat niște accente care să-l mântuie de o anume linearitate. Liviu Smîntînică, meseriaș versat, în soiul celor ce știu să șuguiască fără grimase și fără gesturi de prisos, face pereche cu Doina Iarcuczewicz, o actriță impetuoasă, trepidând parcă în așteptarea unui rol în care să-și investească energia interpretativă; o întrebare, totuși: pentru Anisia, pașii de colo-colo nu sunt oare prea dansanți? Gigi Șfaițer, cu lentori ce filtrează mirarea și apoi dumerirea unui opincar bucuros de chilipiruri, Cristian Gheorghiu, vorbind cu voinicie și, ai spune, amuzându-se de propriile rostiri, Nicolae Poghirc, cu fizionomia-i aparte și o certă aptitudine pentru compoziție, sunt partenerii de „afacere” ai păgubosului Dănilă Prepeleac.

Fiind, cum povesteam, unul din actorii copilăriei mele (în **Nota zero la purtare** și în destule altele), pe George Macovei mi-a făcut plăcere să-l revăd. Cu savuroase inflexiuni ale vocii și cu o vicleană bolboșare a căutăturii, el conturează un Jupân Marcu zgârciob și uns cu toate alifile. O revelație este Vasilița Oncioaia, în Codârlic cel isteț, dar păcălit și înfrânt de poznatecul Dănilă în fel și chip. Tânăra interpretă, cu glasul crud încă, are șarm (nu pentru că aduce cu Ioana Pavelescu) și o expresivă plastică a trupului zvelt și sprinteior. O certăreață dar, în fond, cumsecade Smaranda schițează, gesticulând oarecum stereotip, Alina Sirbu. Iulia Deloiu, în vioiul Vasiliță, și Cristian Apetroaie, în vioristul Pășpălică, întregesc distribuția acestei montări, a cărei scenografie, sugerând un colorat desen de manual școlar sau de carte cu povești, este semnată de Laura Mancaș. După cum l-am văzut la premieră, nu-i exclus ca spectacolul Teatrului „Luceafărul” din Iași să facă o serie lungă, ceea ce, se înțelege, îi și doresc.

Fi, de grație aș mai grați, dar mi-e că m-am cam întins la vorbă. Gata, închei! Și am încălecat pe-o șă, și am scris cronica așa...

FLORIN FAIFER